

Величко О. П.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Підходи до сутності категорії «державне управління в сфері охорони здоров'я»

doktor9161@ukr.net

Громадське здоров'я є особливою сферою державного управління з декількох позицій: по-перше, громадське здоров'я є складовою людського капіталу держави; по-друге, громадське здоров'я характеризує рівень економічного, соціального та екологічного розвитку держави; по-третє, рівень громадського здоров'я впливає на усі сфери суспільного життя; по-четверте, в громадському здоров'ї зацікавлені усі без винятку учасники суспільних відносин (людина, суспільство, держава, суб'єкти господарювання громадські організації та інші); по-п'яте, громадське здоров'я знаходиться не перетині інституційних інтересів суб'єктів формування та реалізації державної політики.

Громадське здоров'я є особливим соціальним явищем, а тому держава має забезпечити ефективне управління системою охорони здоров'я для утримання його на високому рівні. Однією з фундаментальних характеристик людського існування є здоров'я, яке осмислюється кожною епохою і кожною культурою виходячи з існуючих традицій і цінностей, економічних умов, політичної системи суспільства [1]. Саме тому в контексті розвитку державного управління варто розглядати дві категорії, які в свою чергу є соціальними явищами, а саме: громадське здоров'я та охорона здоров'я. Зазначені категорії є взаємопов'язаними і в окремих випадках впливають одне з одного. Громадське здоров'я управляється і гарантується соціальними інститутами суспільства, завдяки соціально-економічному механізму, який фактично є системою життєзабезпечення [2].

Громадське здоров'я, як показник якості життя населення, що є складовою результативних показників соціально-економічного розвитку. Так, якість життя населення в країні визначає її місце на геополітичній арені та місце в

міжнародних рейтингах. В залежності від показників якості життя населення здійснюються оцінка стану соціально-економічного розвитку держави в достроковій перспективі. Стан громадського здоров'я є узагальнена характеристика рівня і якості життя населення, що залежить від таких факторів, як структура і стандарти споживання, забезпеченість житлом, умови побуту, ступінь розвитку культури, соціально-політична комфортність і демократичність суспільства та ін. Здоров'я відображає умови праці, стан навколишнього середовища, тобто сформований рівень техніки і технології, матеріально-технічної бази суспільства, а також ефективність функціонування соціальних інститутів насамперед системи охорони здоров'я [2].

Сьогодні питання здоров'я працівників, як характеристик трудового потенціалу підприємства піднімається досить рідко, хоча зазначене питання значно зросло в умовах пандемії коронавірусу, що в окремих випадках може спричинити припинення функціонування цілих виробництв.

В цілому зазначені положення впливають на систему охорони здоров'я, як об'єкта економічних наук за наступних позицій:

- охорона здоров'я виступає системою економічного управління та державному, регіональному та місцевому рівнях;

- охорона здоров'я є об'єктом фінансування державного та місцевого бюджетів;

- система охорони здоров'я розглядається економічними науками, як ринок медичних послуг, що можуть реалізуватися державними та приватними закладами охорони здоров'я;

- медична послуга розглядається як складова ринку суспільних послуг;

- заклади охорони здоров'я є об'єктом менеджменту, як окремий суб'єкт господарювання в сфері медичних послуг.

Отже, нами окреслено особливості громадського здоров'я та системи охорони здоров'я, як об'єкта державного управління та державної політики. Це здійснено шляхом встановлення міждисциплінарних зв'язків із такими науками: юридичні, соціологічні та економічні. Зауважимо, що система державного

управління охоплює всі властивості об'єкта, а державна політика реалізується через правові та економічні механізми. Державно-управлінські рішення проявляються в системі правових норм та сукупності економічних відносин. Лише при формуванні комплексного теоретичного бачення об'єкта дослідження є можливість формувати та реалізовувати ефективну державну політику у сфері охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Курило Т. М. Державне управління підготовкою керівників для охорони здоров'я України в умовах європейської інтеграції: дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук держ. упр. спец. 25.00.02. Київ, 2006

2. Дуб Н. Є. Механізми державного управління реформуванням медсестринства в системі охорони здоров'я України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр. спец. 25.00.02. Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів, 2011. 20 с.